

FELVIDÉK.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KOZLONY.

Megjelen hetenkint kétszer:
csütörtökön és vasárnapon.
Előfizetési díj:
Egy évre 8 ft.
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Hirdetések díja:
Egy négyszer hasábozott garmon
sor 5 kr. — Bélyegdíj minden beig-
tatás után külön 30 kr.
Nyilttér soronként 15 kr.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:
Bánóczy Ferencz.
Szerkesztési iroda: Kovácsutca 380. sz. Rudaaház.

Szerkesztő-társ:
Karsa Tamás.

Kiadó:
Ifj. Werfer Károly.
Kiadó-hivatal:
Füzteza 342. sz. a. a ferencziek egyháza mellett.

Lélek- és élettani észleletek.

II.

Sokszor hasonlították már az emberi szerkezet benső műveleteihez, a tápanyagok szétosztására s feldolgozására nézve az államgépezetet államtudósaink. A hasonlat sok részben feltűnő s anyai bizonyos, hogy mint az emberi szerkezet, úgy az állam vagy nemzettest is csak akkor örülhet bizonyos anyagi jólétnek midőn a szétosztás és feldolgozás nagymunkái, a szerkezet minden pontján rendin mennek t. i. az anyagcsere a természetől előirt, de általunk még meg nem határozott utakon s módokon (mert az ő írását nem tudjuk határozott betűkbe foglalni) az az rendin megy. Még helyesebbnek látszik e hasonlat a szellemi tápanyagok befogadására, felosztására és a szerkezet kormányzására nézve, amennyiben t. i. ezt megítélhetjük, mert itt még homályosabbak fogalmaink, kivált arról, mely utakon s hogyan történik mindez az emberi testben? Az emberi test számtalan idegszála ugyanis, melyek az agytól az érzéki helyek, pontok, (t. i. látás, hallás, izlés, szaglás, tapintás) helyiségeihez vezetnek, oly forma szolgálatot tesznek, mint a távirati sodronyok, melyek a fővárosokból az egyes hivatalokhoz országsszerte szétágaznak. Ezen pontokról kap tudósítást az agy a felől, mi történik benn a szerkezetben és künn a nagy világban? Ezen pontokra küldi szét az akarat az ő rendeleteit, ítéleteit végrehajtás végett, midőn aztán az izmok mint megannyi végrehajtó testületek, jól-rosszul t. i. itt az ő tehetségek s belátásuk szerint eszközlik a legfelsőbb akaratot. A középpont és kül- vagy szálpontok közötti közlekedést természetesen az idegszálak eszközlik, és pedig ők is valamely villanyos idegfolyam által, mely úgy a külbehatások felvételére s az agyakkhoz vezetésére, mint a közérzet agyától a befogadott hatásoknak, a nagy agyhoz t. i. az akarat műszeréhez vitelére, mint továbbá innen az akaratnak az ő parancsnoksága vagy némely esetben csupán kormányzása alá eső izmokhoz átszolgáltatására egyenlően alkalmas. — Sőt nemcsak ide, de a szívhez, a fájdalom és büszkeség műszeréhez, a rekesz hártáshoz, a nevetés és sírás eszközlőjéhez, a májhoz, melynek epéje a harag által kiömlik s több másod ha. madrendű műszerekhez szét-fuvarozva az idegzet mind a külső behatásokat, mind az akarat (néha igenis gyarló) rendeleteit mind pedig azon ítéleteket, melyeknél fogva az öntudat a beható, vagy csak közeledő eseményeket, a szerkezetre kedvezőnek vagy kedvezőtlennek, ohajtandónak vagy kerülendőnek találta — midőn aztán a kebel s vidéke érzelmei rendesen részt vesznek minden tudósításban s az akarat végrehajtásában vagy annak nem sikerülésében, különféle gyönyör és fájdalom érzetükkel.

Itt már megszűnt a hasonlat. Anyai bizonyos, hogy az emberi szerkezet egy nagy állam, melyben számtalan anyagi s szellemi műveletek történnek, melyek eszközlője az idegzet és ennek tömkelegi, az agyak. Idegeinkre nézve azonban:

Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy vannak ugyan u. n. látidegeink, szagidegeink, hallidegeink stb., melyek a látást, hallást, szaglást stb. eszközlik; de am a látidegek nem látnak egy bizonyos szövetkészülék vagy általában a szem készüléke nélkül; a hallidegek nem hallanak egy más sajátos készülék a fül belső készüléke nélkül; a szagidegek nem érik a reájuk ható

illő tárgyak hatását a szaggyümök nélkül és pedig ezek is csupán akkor veszik fel a hatást ha tudóknk által egy léghuzamot eszközünk reájuk az illő tárgyakkal — így tovább a nyelveidegek nem érzik a sók és savak ízét, habár ezek vízben feloldattak is, bizonyos árkölt szemölcsök nélkül, s végre tapintó idegeink nem érzik a hő és hideg, a suly s keménység hatását, habár mezzelentül kitétetnek is (mert az esetben csak fájdalmat éreznek) behatásaiknak, bizonyos sajátos sejtszövetből álló hámréteg nélkül.

Szintén figyelembe kell vennünk hogy látidegeink nem képesek az ő szerkezetükkel a hanghullámokat, sem hallidegeink az övéikkel a fényhullámokat, s így tovább egyik érzék kerülke sem képes a másikkra vonatkozó hatányokat felfogni s az agyakkhoz vinni, mint szintén minden érzéknek külön őszpontja, külön hivatala vagy góczpontja levén az agyakkban; az agyak eme góczpontjai csupán az őket illető hatányokat képesek befogadni az ő érzéki készülékeiktől. Ezen góczpontok ugyan egymással bizonyos közvetítő idegszálak által folytonos összeköttetésben állanak, de mind e mellett is nagyon csatlakozóknak ki egy bármily ingerült állapotban levő (magnes villanyozott — vagy rásztkóros vagy ideg-beteg, alvajáró stb.) idegzetéről feltenné, hogy p. o. uj-jai vége által látni, olvasni képes. Egyik érzék sem pótolhatja a másikkal sem hivatalát — sem hiányát, nemcsak azért, mert ahhoz készülékei nincsenek, hanem azért is, mert az ő szála az agyakkal külön góczbaiban végződnek, hol a látás, hallás, izlés, szaglás, tapintás fogalmazása történik — mely fogalmaknak összezsavarodniok nem szabad — ép állapotban nem lehet — s ha talán beteg állapotban csak kis mértékben is lehető volna, azt már nagymértékben örültségnek kellene neveznünk s így ezen zavar rendes fogalmakat nem hozhatna elő.

Hol vannak ama góczpontok? azt jeles természet tudósunk Dr. Balogh Kálmán „Az ember élettana“ nyomán meghatározandjuk. De még előbb az idegzet — illetőleg az idegsejtek különfeleségéről kell némi fogalmakat szereznünk.

KUBINYI LAJOS.

Felső-Magyarországi utvonalok, s a vas-pályák árszabályozása.

A Kassai kereskedelmi és iparkamarának a cs. k. kereskedelmi és népgazdászati miniszteriumhoz intézett jelentése. (Folytatás.)

Hogy tehát a tiszai pálya árszabályának jelenlegi magassága káros és azoknak további megtartása minden tekintetben ártalmas, az eléggé bebizonyult; vannak azonban még más körülmények is, melyeket a m. kibocsátvány által megindított vasuti árszabályok kérdése ha nem is látszik közvetlenül érinteni, még is e tárgy fejtegetésénél annál kevésbé szabad elhallgatni, a minthogy azok pontos felderítése által ugyanazon cél felé törekszünk, mely az árszabály kérdésének is ki van tűzve, t. i. elhárítása azon bajoknak, melyek az ipar, mezőgazdaság és kereskedés felvirulását és általában a kívánatos élénk forgalmat akadályozzák.

Ezen bajok részben talán különböző pályaknál is előfordulnak, alólirt kamara azonban azt tartja, hogy észrevételeit csak a tiszai vasutra, mint azon pályára vonatkozólag tartozik tenni, melynek használatára kerülésnek főleg iparosai, kereskedői, földmivelői és utasai vannak utasítva.

Bátorkodik tehát a kamara következőket, mint a közönség legfőbb kívánatait előadni:

1) Szigorú rendszabályok kibocsátása, melyeknél-fogva a pálya igazgatóságai kötelezetnek, hogy az átvett szállítmányokat a pontosan meghatározandó időközben az illetők kezeibe juttassák azon büntetés terhe alatt, hogy ellenkező esetben a fuvardíj egy részét, vagy a körülményekhez képest, az egészet elvesztik.

Miután az árak a vaspályán Pestről Kassára némelykor csak 14 nap eltelté után érkeznek meg, anélkül, hogy ezen bosszantó elkésést még csak megdorgálni is szabad volna; mialatt közönséges szekeresek fuvarait a 6-dik napon, bérvesztés terhe alatt, kötelesek átadni és rendesen át is adják; fel nem fogható tehát, miért igényelhetne egy nyereséges vállalat, a másikkal kizárta és tökéletesen egyenlő körülmények között a közönség károsítását magában foglaló különös előjogokat

2) A vaspályán szállított fuvarneműek célirányos olmozása (Plombirung), hogy ez által a szállítmányok a károsítás ellen biztosítva legyenek, miután már oly panaszkok is fordultak elő, hogy a leszegzett ládákából is hiányoztak árúk.

3) A kisebb csomagok szállítási árának méltányos megszabása. Miután, mindamellett, hogy a cs. kir. kocsi-posta a vaspályán szállítatik, egy p. o. 20 font nehéz Kassáról Pestre a posta által küldött csomag nemcsak hamarabb, mint minden a pályának átadott szállítmány érkezik rendeltetése helyére, de az érte fizetendő postadíj is sokkal csekélyebb, mint a pályai árszabály szerint számított fuvarbér.

4) Olcsóbb számítása a fuvarok tulsúlyának, különösen a szerfelett díjazott gyors szállítmányoknál. Az még megjárja, ha a kereskedő vagy iparos 50 $\frac{1}{2}$ font súlyért 60 fontot, vagy 60 $\frac{1}{2}$ fontért 70 fontot illető fuvarbért fizet, de nem járhatja az, ha egy 50 fontos ládáért az 50 fontnyi fuvarbér, egy 50 $\frac{1}{2}$ fontosért pedig már a 100 fontnyi fuvardíj fizetendő.

(Vége köv.)

Hazai közügyek.

Az országbírói kinevezésre vonatkozólag a P. Lloyd f. hó 20-ról kelt bécsi táviratát, melyet mi is átvettünk, maga Szentiványi Vincze ur ő eljja megzáfolta.

A „Debatte“ ezzel egy idejűleg arról értesül, hogy az országbírói helyet be sem töltik mostanság.

Azon hír is valótlannak bizonyult, mintha gróf Forgách Antal tárczanélküli miniszterre nevezetnék ki.

A „Politik“nak írják Pestről: Mint illetékes helyről értesülök, új erdélyi országgyűlés fog összehívadni, mely nyilatkozni fog az unio kérdése felett. — Az unio ugyan az 1848-ki törvények értelmében már bevégzett tény; miután azonban amaz év eseményei folytán ez kérdés alá helyeztetett, csak Magyarország érdekében lesz, ha a Királyhágotuli nagyfejedelemmel onclatározásának teljes megőrzése mellett a törvényszerű tényezőök odavonásával ez még egyszer vita tárgya lesz, miután a kérdés ez által végleg oly módon fog megoldatni, hogy azt több ezután kétségbe vonni nem lehet. Azon nyilatkozatok után, melyek akkor történtek, midőn a Nádasdyféle országgyűlés egybehivatott, mely követeket szolgáltattott a bécsi képviselők-házának, kik Schmerlingiebb érzelmeik voltak még magánál Schmerling lo-vagnál is, fel lehet tenni, hogy a jövő erdélyi országgyűlés onmaga fog azon álláspontra emelkedni, mely magában foglalja az unio kérdésének megoldását.

A kassai kir. jogakademia hallgatóit segélyző egyesület pártoló tagjainak névsora.

Aichmayer Ignác 1 frt. Ambrózy Ferdinánd joghallgató 1 frt. Andreánszky Miksa pénzügyi főtanácsos 10 frt. Baros László h. ügyvéd 3 frt. Bászlet Károly m. óvári gyakornok 2 frt. Benkő Rezső h. mérnök 4 frt. Brondies Vincele fodrász 1 frt. Brész Jonát h. ügyvéd 2 frt. Czitó Dániel h. ügyvéd 2 frt. Demkő Imre kir. jogakademiai igazgató 10 frt. Dr. Eckmeyer Ágoston kir. jogakademiai tanár 1 frt. Eder Ödön pesti joghallgató 2 frt. Elek Dezső joghallgató 1 frt. Dr. Ferenczy József ref. lelkész 2 frt. Gagancz József eperjesi püspök 8 frt. Gömory László 5 frt. Gloosz Ernő h. ügyvéd 1 frt. Haymann Ferencz 5 frt. Hrabovszky Rudolf h. ügyvéd 2 frt. Dr. Juhász Mihály h. ügyvéd 4 frt. Kéler József h. ügyv. 5 frt. Keresztényi Albert ináncsi plébános 1 frt. Dr. Kögler Nep. János kir. jogakademiai tanár 2 frt. Krausz János kanonok s papnöveldei igazgató 2 frt. Lacsny Vincele h. keresi plébános 1 frt. Láncey József abauji főispán 2 frt. Liszkay Ferencz forrói plébános 1 frt. Mayer Márton 1 frt. Megay Adolf 5 frt. Mesko Sándor 2 frt. Mihályfy László szikszói plébános 1 frt. Mlinárcsik József léhi plébános 1 frt. Molnár id. Bertalan 2 frt. Pagács Ferencz papnöveldei hittanár 2 frt. Papp Sándor 1 frt. Péchy Emanuel gróf 5 frt. Polák Ferencz reáltanodai igazgató 2 frt. Prámer Alajos ujhelyi ker. alesperes 1 frt. Putnok Pál deteki plébános 1 frt. Répászky-Szomjas Louise 2 frt. Ruszinkovics György urad. tisztartó 2 frt. Schineck Jozefa 5 frt. Dr. Schnierer Aladár kir. jogakademiai tanár 5 frt. Sikorszki Endre papnöveldei hittanár s igazgató 2 frt. Somogyi József mádi plébános 10 frt. Soltész Imre nyestai plébános 30 kr. Stumpf Antal f. vadász plébános 1 frt. Szabad Ferencz kanonok s plébános 2 frt. Szekercák Kálmán papnöveldei hittanár 1 frt. Szentléleki Gyula h. ügyvéd 5 frt. Szerényi Ede hités ügyvéd 5 frt. Sztikay Menyhért f. novaji plébános 1 frt. Szopko Márton ágost. lelkész 2 frt. Teper Gyula 1 frt. Teper idb. Lajos 1 frt. Dr. Weitzenbrayer Frigyes orvos-tudor 3 frt. Várjon Gábor püsp. urad. igazgató s ügyvéd 4 frt. Zaboiszky László szepesti püspök 10 frt. Zareczky Jenő 1 frt. Összes évi járuléka 168 frt.

Még a múlt tanévben irtak alá, azonban csak ez évben jutott rendelkezése helyére: P. Balogh Péter 5 frt. Dessewffy Ferencz gróf 5 frt. Dr. Hoffmann Pál kir. jogakademiai tanár 2 frt. Korányi Károly h. ügyvéd 2 frt. 50 kr. Krasznay Mihály 2 frt. Máriássy Sándor joghallgató 2 frt. Moskovics Jakab orvos-tudor 2 frt. Pártoló tagoknak járuléka 20 frt. 50 kr. — Mely kegyes adományokért legőszintebb köszönetünket fejezzük ki s azok hova fordítása tekintetében legközelebb megjelentendő évi kimutatásunkra utaljuk a t. közönséget. Azon felelősséggel fogva, mely a pártolótagok járulékait illetőleg egyedül aláírta hárommal, de e jótékony egyesület iránti érdekeltségéből is, melynek alig árthat inkább valami. mintha a javára felajánlott összegek utjokat tévesztve elsikkadnak, tisztelettel batorodom mindazon kegyes adakozókat, kiknek járulékaik felemelése nem lennének, miszerint sziveskedjenek aláírni még itt léte (július 30-ig) alatt e körülményt tudatni s küldeményeik utját közölni, melyen is reclamálni el nem mulasztandom.

Kelt Kassán 1865 július 20-án.

Szomjas István,
e. titkár.

LEVELEZÉS.

Abaujból. Ránk, július 22-én. A ki a rákherleini fürdőhelyiséget egyszer-mászor meglátogatta, s ásványvizét ok és czélszerűen használta, saját tapasztalásából meggyőződhetett a felől, hogy annak kellemes savanyúsága, gyöngyözve perczegő, kevésse összehúzó, ásványolaj-kellékü vize kedvező gyógyhatással bír. Az itteni ásványforrás ugyanis még a régi jobb időkben vegytanilag megvizsgálva levén, tartalmaz nagy mennyiségű szénsavanyót, ásványolajat (naphta), szénsavas vas-élecsét (oxydal), továbbá szén és sósavas sót és földet, mely tulajdonoknál fogva a leghathatós égvényes (alcali) vassavanyhoz tartozik, s úgy ivás, mint fürdési szempontból hathatós segélyt nyújt több rendbeli bajknál. Mi, kik az itt évenként sokszor messze távolból megfordulni szokott vendégek e tekintetbeni nyilatkozatait sok alkalommal halljuk, a nélkül, hogy orvosi tekintély akarnánk lenni, de idáig a szükség sem kényszerítvén az e részbeni tapasztalatszerzésre, csakis utamondjuk; hogy ezen ásványforrás sok tekintetben előnyös és sikeres.

A mult időkből felmaradt orvosi rendszeres évi jegyzetek mutatják, hogy ezen gyógyhelyiség azelőtt sűrűn látogattatott vala, s csakugyan most is sokan kedvesen emlékeznek vissza az itt töltött jó napokra.

Ha az utóbbi évtized alatt — mint másutt — itt is megfogyott az ideseregők száma, arra, ide nem számítva az általános pénzhiányt, nagy befolyással volt a zilált körülmények szülte bizalmatlanság, mely ijesztő rém gyanánt mindenüvé befészkelte magát. Sokszor ugyanis elég volt látni egy arcot, hogy a nagy rész — mintegy varázsütésre — el- és visszavonuljon. Most azonban nyilván a kilátás, derül a kedv s egymáshoz kezd simulni a kör. A vendégek száma — minden tekintetben szelidülvén az időjárás — jelenben, már annyira gyarapodott, hogy nemcsak a fürdői lakosztályok telvék, de a magán házak is jóformán elfoglalják; a csak két hét előtti mély csendet ünnepi szín s élénk mozgás váltotta fel. Lesz-e táncvizigalom? e kérdésre ez uttal még nem felelhetünk, miután mult években történt többszöri sikertelen hirdetése annyira lehütötte a vendéglős kedvet, hogy ily kockázlatára biztos kilátás nélkül könnyen el sem határozhatja magát. De más idők, más emberek! s ha kilátásba helyeztél reményeink érlelődni kezdenek, hiszszük, föl fog pezsegni a fiatalság vére is, s lesz „három a táncz kivilágos viradtig.“ r. l.

Ujdonságok.

— *Lapunkhoz társ-szerkesztőül Karsa Tamást nyertük meg.*

— *A kassai casino-egylet f. hó 30-án közgyűlést fog tartani.* Reméljük, hogy a derék vendéglős ellen némelyek által nem épen felebaráti szeretetből intézett csapást, az egyleti közgyűlés a közönség általános kívánalma szerint el fogja háritani; *Salkház Lipót* a ki — köztudomás szerint — nemcsak minden hazai- s közcél-keghez tetemes áldozat-al járul, de kit azonfölül a városi szégyenek is valóságos jóttevőjöknek tekintenek, ki mint tiszta lelkü honpolgár, becsületes ember, s ügyes ven-

déglős, közelismerésben részesül — a t. egylet pártfogására méltán számíthat.

— *A kassa-oderbergi vasut-törvény tervezete* a bir. tanács urakházában 7 tagu bizottmánynak adatott tárgyalásra, mely bizottmány a következőkből áll: herczeg Jablonowski, gróf Salm, gróf Wickenburg, hercz. Salm, gróf Haller, báró Kraus és báró Rotschild. Ohajjuk, hogy ezzel is lényeges lépés legyen téve e vasut tervének kiállítására.

* *A kassai kir. főgymnasiumban* a tanodai évet bezáró hála-isteni-tisztelet f. hó 30-án fog megtartani; ezt követőleg az iskolai nagy teremben az érdemsorozat felolvasása után ösztön-díjak fognak kiosztatni a jobb tanulók között. — Felhívjuk az unepélyre a tanügy barátait s különösen a szülőket.

* *A kassa városi hidvám* augusztus hó 9-én fog a város udvarház teremében közárverés útján 6 évre kibéreltetni.

* *A kassai polgári löveldeben* f. hó 23-án legjobb lövest tettek: Reisinger Ruprecht. Angyal József. Ugyanott augusztus 1-, 2- és 3-án szabadlövészet rendeztetik, mely alkalommal minden lövész-barát szivesen látott vendég lesz.

* *A hernád vizét* alkalmasint a nagy hőség miatt tehát egészségügyi szempontból — mai napig még le nem eresztették; igen helyes intézkedés, s ha a múalom nem vallaná kárát, a jövő hó végeig nem is kellene megengedni a vizeleeresztését.

* *Az unghvári Takarékpénztár* jövő hó 7-én tartandó közgyűlésére ismételve felhívjuk az érdeklettek figyelmét.

Vegyes hírek.

* *A bírodalmi tanács* ülészaka ma július 27-én bezáratik.

* *Az Almásy Pál* megkegyelmezése ügyében beadott folyamodványt — mint Bécsből írják — Czászár Ő Felsége már signálta, s az jelentéstételt végett Pestre ujabban leküldetett.

* *Mo nár György* a budai népszínház igazgatója írásbeli tiltakozást adott, be a Buda-városi hatóságokhoz a népszínház kiadása ellen.

— A hazai törvényhatóságokhoz legközelebb egy kir. udv. közrendelet bocsátatott ki, mely szerint ismételve tapasztaltatván, hogy a telekkönyvi hatóságok az illető ügyetek díjszabás végett közlése alkalmával a megelőzőt utolsó birtokváltozás időpontját kivált örökleti jogon alapult vagyon-háromlásoknál részint tévesen, részint a jogczim mellőzésével hiányosan szokták kimutatni; miután ezen adatok a jövedéki díjszabásnál döntő nyomatóknak, s az előzőt birtoklás idejének kiszámításánál nem a jogczim bekebelezése, hanem a vagyonszerzés napja irányadó, az ily díjakért a fennálló szabályok értelmében különben is felelős hazai hatóságok e részben a lehető legnagyobb pontoságra, s egy-szersmind oda is utasítottak, hogy a kellő ellenőrködés könnyítése tekintetéből díjszabás végett az illető jövedéki hivattal közlendő ügyetek számára külön kéz-

TÁRCSA.

Az örökhold az ég kupján ragyog...

Az örök hold az ég kupján ragyog,
A zárdatemplom mecse lángra gyúl,
Csitt!.. éjfé van!.. a holt szerzetesek
Jönnek a sirbolt koporsóiból.

Mint egykor a hórara összegyűlt,
Sötét talárban megy a rémsereg,
Hosszu kopján egy nagy kereszt elől,
S közöttük a templomzszáló lebeg.

Lassan haladnak, ünnepélyesen,
Mint egykor. a templomkarzat felé,
Viharként zug az ének s orgona,
Hogy a falak megrendülnek belé.

„Jaj! minden építésünk romba dől;
Jaj! vetésünket vihar dulta fel;
Szorgalmunk és imánk gyümölcseit,
Az ember mint szelvéz tiporja el.“

Két halvány szellem is közelg amott,
Festő és szobrász voltak egykoron,
Fehér arcuk rémes vonásával,
Megállnak a ledult oltárokon.

„Jaj néked oh idő! merész fiu!
Ledultad a mit alkotott kezünk,
Jaj néktek moh és por! mint szemfödél
Borul reátok szelleméletünk!“

Most uj alak jön sirjából elő,
Mérőfonal s öl, a mi nála van;
Az elporlott kövek fölött megáll,
S a boltívekre néz fájdalmasan.

„Jaj, ti összetört büszke oszlopok!
Tán csontjaim e rom és kupfedél?
Kinek élte munkában összerogy,
Az kétszer hal meg, s ah hiaba él!“

Ekközben jött a nyájas égi hold,
És ekép szólt mosolygva csendesen:
„Én mint a nap szelleme utazom;
Hadd beszéljem el, a mit ő üzen:

Pályámon évről évre járok én,
S e világot keresztülutazom,
Ti az élet díját kerestek?
Oh ez nálam keserűbb; mondhatom!

Ime, én a világozóság vagyok,
S a földön egyre tart az éjszaka!
Ime én a szent szabadság vagyok,
S a föld még most is rabszolgák hona!

Én, a szeretet, látom, hogy a föld
A gyűlölség karján megrészegül,
En, az igazság; látom, hogy a föld
A csalások árjában elmerül!“

De míg a fényes holdvilág beszélt,
Reá vékony felhő szállt hirtelen,
Mint búgondok egy kedves arc felé...
S a szellemkar elszólt csendesen.

A hold benéz a templom ablakán,
A lámpa elhaló fényben lobog...
Minden sűrű hallgat, nyugodtan áll —
Az éjhomály derül... virradni fog!...
(Grün után) FOGOLY IMRE.

Egy éjszaka.

Etelétől.

Az 1849-ik évi nyárutó 9-ik hajnalától folyvást dörgött az ágyu. Csapataink hol megállítottak, hol előre, hol hátra küldettek; sajnosan sejtők vezérünkben a határozatlanságot, vagy inkább vezéreinkben az egytelértés hiányát. Kétszer kezdte már a velünk szembenálló had — akkor a világ két leghatalmasabb császárnak egysült serege hátrálni — de végre harmadszor is fordult a hadi koczka — és a harcztért mi vesztettük el. Hadosztályunkkal — melynek az Uj-Szegedi támadásnál és

GAZDASÁG és ÜZLET.

Kassai piac, július 26-án 1865.

A tárgy megnevezése	1. oszt.	2. oszt.
	fr.	fr. kr.
Buza köblönként	5 70	5 40
Kétszeres	4 20	—
Rozs	3 50	3 40
Tengeri	4 —	3 60
Árpa	2 60	1 80
Zab	2 —	2 —
Kása	7 60	7 20
Borsó	8 80	8 20
Lencse	7 60	7 20
Bab	8 —	7 20
Örlött dara	11 —	10 20
Tatárka	9 60	9 —
Burgonya	2 80	2 —
Aszuszilva	10 80	10 —
Szesz itczénként	— 19	— 18 1/2
Marhahus fontonként	— 15	—
Bornyuhus	— 16	— 14
Sertéshus	— 22	— 20
Vaj itczénként	— 48	— 44
Zsir	— 40	— 38
Szalonna fontonként	— 40	— 38

Kassa, július 26. Tikkasztó hőség uralkodik, folyó hó 23-án kevés esőnk volt, mely azonban a port sem veré le; a felvidéken bővebben esett, mert a Hernád vize nagyon megnőtt, s igen zavaros. Az életvásár igen nagy, az életárakban alig egy pár krajczár különbség.

Unghvár, július 25. Országos vásárunk egyike volt a leglátogatottabbaknak, szép számú nép gyűlt össze mindenünnen, a marhának meg volt az ára, az adásvévetést mi sem akadályozta; a mi a belvásárt illeti, ez is elég jó volt. — A piaci árak hivatalos kivonat szerint következők: Buza köblönként 4 frt, 60. Rozs 3 frt, 20. Tengeri 4 frt, 20. Árpa 3 frt, Zab 2 frt, 40 kr. Kása 8 f. Bab 6 frt. Lencse 7 frt, Borsó 12 frt. Burgonya 2 frt, 40 kr. — Szesznek itczéje 18 kr. Vaj 40 kr.

Eperjes, július hó 24-én. Buza köblönként 3 frt, 90 kr. — 5 frt. Kétszeres. Rozs 2 frt, 80 kr. — 3 frt, 40 kr. Tengeri 3 frt, 60 kr. — 4 frt. Árpa 2 frt, 60 kr. — 2 frt, 80 kr. Zab 2 frt 60 kr. — 2 frt, 80 kr. Kása 6 frt, 40 kr. — 7 frt, 20 kr. Borsó 6 frt, 40 kr. — 7 frt. Lencse 6 frt, 40 kr. — 7 frt. Bab 6 frt, 40 kr. — 7 frt. Örlött dara 8 frt. — 8 frt, 80 kr. Tatárka 6 frt, 40 kr. — 7 frt. Burgonya 2 frt, 60 kr. Aszuszilva 9 frt, 60 kr. Szesz

ticzénként (magyar itcze abroncs alatt 30 foku) 22 kr. Marhahus fontonként 13 kr. Bornyuhus 10 kr, Sertéshus 18 kr. Vaj itczénként 36 kr. Zsir 50 kr. Szalonna 40 kr. Kassai és Nagy sárosi malmalom készítményei, Buzalisztáng mázsánként 10 frt. Zsemlyelisz 8 frt. Közép kenyér liszt 6 frt. Rozs közép kenyér liszt 5 frt, 20 kr. Az aratást nálunk f. hó 19-én megkezdtek a város közelében fekvő szántóföldeken a rozs meglehetősen de partos dűlőkben nagyon is silány, a többi őszi vetések valamint a tavasziak is mondhatni szépek.

Bécsi börze július 25-ről.

5% Metallique	69.25
Nemzeti kölcsön	74.55
Bankrészvény	795.—
Hitelintézet részvény	176.40
Londoni	109.80
Ezüst	107.—
Arany	5.24

Hivatalos értesítő.

4602. sz. 27(2)3

Arverési hirdetés.

Kassa sz. kir. város tanácsa részéről ezennel köztudomásra hozatik, miszerint a városi hidvám jog gyakorlata 6 évre a f. évi augusztus 9-én reggeli 9 órakor a város udvarház - teremében közárverés útján fog kibéreltetni.

Az árverés megkezdése előtt a résztvevni szándékozók az 1609 frtnyi kikiáltási árának 10%-ját bánatpénz gyanánt tartoznak az árverelő bizottmány kezéhez letenni. Ezen bérlettárgy iránt zárt írásbeli ajánlatok is, ellátva a 10% bánatpénzzel f. év augusztus 8-ig a polgármesteri hivatalnál elfogadtnak. A kibérelési feltételek a hivatalos órákban a polgármesternél és a városi számvevősegnél megtekinthetők.

Kelt Kassán az 1865. évi július 20-iki vegyes tanácsüléséből.

Az írásbeli ajánlat mintája. Alólikt ezennel kötelezőleg kijelentem, hogy a Kassa sz. kir. város tulajdonához tartozó hidvám jog gyakorlata a közzétett hirdetés és a f. évi 4602. sz. tanácsi határozattal megállapított feltételek mellett kibérelni szándékozom és ajánlatom elfogadlása esetére évi bérletképen ... frt. ... kr. fizetésre magamat kötelezem.

Külzet. Haszonbéri ajánlat a sz. kir. Kassa város tulajdonához tartozó hidvám jog gyakorlata iránt.

2543. sz. 29(2)3

Hirdetmény.

Tarhanics András mint pazarló és kk. József testvérét, valamint anyjakat özv. Tarhanics Mátyásnéét illető, abaujme gyei Bukócz helységében 15. t. j. k. sz. alatt 5/8 urbéri telekből álló vagyonára a zár elrendeltetik, és gondnokul Szabó Mátyás községi bíró hatóságilag kineveztetett.

Kelt Kassán az 1865. évi július 10-én tartott törvényszéki ülésből.

Kunsch Gábor,
m. alispán.

1362 p. szám 28(2)3

Örökösök és hitelezők idézése.

1864 évi január 17-én Kassán végrendelet hátrahagyásávalhunyt Tiszta Károly hagyatékának tá. gyalására f. évi szeptember hó 14-ik napjának reggeli 9 órája kitüze vén, minőzok kik a hagyatékhoz tartozó javakhoz bármily cím alatt igényt tartanak, valamint azok is, kik a hagyaték irányában hitelezőkként állanak — fölhívatnak miszerint az előbbieik igényeiket, az utóbbiak pedig követeléseiket bejelentésük — különben a hagyaték a magát igazolandó örökösnek által adadni fog.

Abauj megye Törvényszéke Kassán június 20-án 1865.
Márffy Károly,
alelnök.

1451. t. k. sz. 24(3)3

Hirdetmény.

Abauj megye törvényszéke által ezenel közhírré tétetik, mikép Szentlélek Kálmánnak, mint Metzner Amália nejétől származott kiskoru gyermekei természetesen s törvényes gyámjának Benyo Ágoston elleni perében fennebb alperesnél bíróilag lefoglalt és összesen 12255 frt. 79 kr. o. é. megbecsült, Pány községben tekkönyvi 10, 91. számú ivben foglalt ingatlanaira megtartandó bírói árverés megrendeltetvén, annak foganatosítására folyó évi augusztus 4 dik napja mint első, és f. évi szeptember 14-dik napjának mindenkor reggeli 9 órája mint második határidő oly kijelentéssel tüzetik ki, hogy ezen birtok az első árverésen annak becsarán alól el nem fog adatni, és hogy az árverési feltételek, valamint a tekkönyv és becs azon ideig bármikor a törvényszéki irodában megtekinthetők.

Kelt Kassán 1865. évi május 31-én tartott megyei törvényszéki üléséből.

Kunsch Gábor,
m. alispán.

4258. sz. 25(3)3

Felhívás.

A helybeli cs. kir. adóhivatalnak f. évi július 1-én 1302. sz. a. kelt felszólítása következtében felhivatnak a helybeli lakosok, miszerint a f. évi adóilletőségnek III. részletét e hó lefolyta alatt annál bizonyosabban befizetni igyekezzenek, mert ennek lefolyta után a be nem fizetett adóösszegek katonai végrehajtás útján be fognak szedtetni. Megjegyeztetvén, hogy a f. évi adóilletőség az adókönyvecskébe is már beiratik.

Kelt Kassán 1865 július 18-án.

3750. 23(3)3

Felhívás.

Miután a Kassa sz. kir. város közönségére kivetett közmunka-illeték-ledolgozás nem folyik oly eredménnyel, mely az ezen közmunka által végzendő uti munkához mellőzhetlenül szükséges, ezen város közönségének ígás és kézi munkára kötelezett tagjai ezennel felszólittatnak, hogy illeteikeiket mielebb és az 1862-diki évben kiadott utasítás által kívánt eredménnyel ledolgozni siessenek, a mulasztások és hátralékok esetében a hatóság az említett utasítás 37 §-ának alkalmazására kényszerülve.

Különösen kiemeltetik, hogy a fentebbi utasítás 8. §-a szerint közmunka tartozását mindenki személyesen tartozik teljesíteni, az általa végzendő ígás vagy kézi munkának teljesítésére azonban maga helyett saját költségén mást is helyettesíthet, mely esetben a helyettesített ígás erő nem lehet kevésbé munkaképes annál, melyet pótol s a helyettesített kézi munkás nem lehet olyan, ki a 9. §. szerint a közmunka kötelezettség alól mentve van.

Kelt Kassán 1865. júliushó 13-án.

Magán hirdetések.

Dr. B. Widder

rendel 12—1 óra közt saját lakásán főutca 9. szám Fröhlichféle ház, szegények 19 számára, díj nélkül. 3—3

A csányi múmalom

t.c. résztvevői ezennel felhivatnak, **10-ik 10%-os részletet** (azaz minden részvényre 20 o. é. frtot) a jegyzett részvényekre lefizetni.

Ezen részletfizetés az alapszabályok 14-dik §-a értelmében 15-napi határidő alatt azaz f. évi augusztus hó 5—20-ig Kassán **Schönhofer Károly** társulati pénztárnok urnál teljesítendő, mely alkalommal az ideiglenes részvény jegyek beadása egy a bélyegdíjak lefizetése mellett az eredeti részvényjegyek ki fognak szolgáltatni.

Kassán, 1865 július 22-én.

A csányi múmalomtársulat választmánya.
363(2)3

Eladás.

Zemplénmegyében Mád mezővárosban egy tágas udvaron álló, köből épült, jó karban levő urasági lakház, 5 szoba, nagy prészház, 300 hordóra pinczeházzal, aszúkamara, konyha és minden egyéb szükségességekkel, két nagy vinczellérakás, 16 lóra istálló, kocsiszin és kerttel, szabad kézből eladó.

A venni szándékozók bővebb értesítést nyernek Dráskóczy Gyula tulajdonosnál Harkácson, Gömörmegyében. (U. posta Tornaalya.) 34(1)2

Hirdetmény.

A kassai társalgási egyesület igazgatóválasztmánya által f. 1865. évi július 23-án tartott ülésének határozatánál fogva ezenel közhírré tétetik, hogy több fontos ügyek elintézésé tekintetéből a f. évi júliushó 30-án d. e. 10 órakor az egyesület nagy teremben rendkívüli közgyűlés fog tartatni, melyre a t. cz részvénytagok meghivatnak

Koleszár Mihály,
igazgató.
33

Pesti biztosító-intézet.

Mezei termények biztosítása.

A „Pesti biztosító intézet“ alólikt főügynöksége tisztelettel értesíti a t. gazdák közönséget, miszerint

szalmás eleséget és mindennemű takarmányt tüzkár ellen lehetőleg jutányos díjak mellett biztosít.

Egyuttal ajánlkozik mindennemű biztosítások eszközzésére a **tűz-, jég- és szállítvány-biztosítási** ágban a t. felekre nézve telhetőleg előnyös feltételek mellett. Ide vonatkozó bevallások elfogadására és bővebb értesítések adására készséggel ajánlkozik az alólikt főügynökség, valamint ennek minden jelentékeny helyen létező ügynöke.

A „Pesti biztosító intézet“
kassai főügynöksége
Schönhofer Károly.

Biztosítás.

Az erdélyi kölcsönös jég- és tüzkármentő társulat

alólirott főügynökségénél, valamint helybeli ügynöke **Illés Lajosnál**, ugy a szomszéd **Ungh-, Felső-Zemplén-, Torna-, Gömör-, Sáros- és Szepesmegyékben** felállított ügynökeinél

szalmás természetmennyeket s mindennemű takarmányokat

tüzkár ellen igen jutányosan biztosít.

Kassán 1865. július 18.

A fennebbi társulat főügynöksége
Karsa Tamás.
Malomuteza, Toborfiház.